

Briselē, 2017. gada 14. februārī
(OR. en)

6128/1/17
REV 1

JAI 102
COPEN 37
GENVAL 10
EUROJUST 22
ENFOPOL 59
ENFOCUSTOM 31

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Iepri. dok. Nr.:	11501/16
Temats:	Kopējas izmeklēšanas grupas – praktiski norādījumi

Pielikumā ir pievienoti praktiski norādījumi attiecībā uz kopējām izmeklēšanas grupām (KIG), kurus ir iesniedzis KIG tīkla sekretariāts. Norādījumus ir izstrādājis KIG tīkls sadarbībā ar *Eurojust*, Eiropolu un *OLAF*. Ar tiem tiek uzlabota iepriekšējā KIG rokasgrāmata, ņemot vērā gūto praktisko pieredzi, un tie ietver atjaunināto KIG paraugnolīgumu ¹.

¹ OV C 18, 19.1.2017., 1.–9. lpp.

KOPĒJAS IZMEKLĒŠANAS GRUPAS

Praktiski norādījumi

Saturs

1. Mērķis	4
2. KIG koncepcija un tiesiskais regulējums	4
2.1. Definīcija	4
2.2. Tiesiskais regulējums	5
3. KIG izveide	6
3.1. Kādām lietām domāta KIG?	6
3.1.1. Piemērotas lietas	6
3.1.2. Praktiski apsvērumi	7
3.2. KIG nolīgums	8
3.3. Grupas struktūra	8
3.3.1. Grupas sastāvs	8
3.3.2. Grupas dalībnieki	9
3.4. Eurojust informēšana par KIG izveidi	9
4. KIG darbība	9
4.1. Tiesiskais regulējums	9
4.2. Operatīvo darbību plānošana un koordinēšana	10
5. KIG slēgšana un izvērtējums	11
PIELIKUMI	12
I pielikums – bieži uzdotie jautājumi	12
1. Kādi ir galvenie praktiskie soļi KIG izveidē?	12
2. Vai KIG lietas prasa vairāk laika un resursu nekā citas pārrobežu lietas?	12
3. Vai KIG ir piemērotas steidzamām lietām?	13
4. Vai kopējām izmeklēšanas grupām ir "vadošā valsts"?	13
5. Vai Eurojust vai Eiropola iesaiste KIG ir obligāta? Kas ir vajadzīgs, lai varētu pretendēt uz ES finansējumu? Vai var piedalīties citas struktūras?	14
6. Vai, lai izveidotu KIG, ir jānotiek iekšzemes izmeklēšanām visās attiecīgajās valstīs?	14
7. Vai katrai nolīguma pusei būtu jāieceļ KIG vadītājs?	15
8. Vai vienai un tai pašai valstij var iecelt vairākus KIG vadītājus?	15
9. Vai personas, kas nav tiesībaizsardzības vai tiesu iestāžu pārstāvji, var būt iesaistītas KIG operācijās?	16
10. Kā notiek informācijas un pierādījumu apmaiņa KIG iekšienē? Kā šī apmaiņa atspoguļojas valstu procedūrās?	16
11. Kā var apmainīties ar informāciju un pierādījumiem, kas savākti pirms KIG izveides?	17
12. Ar kādiem nosacījumiem KIG savāktie pierādījumi ir pieņemami valstu tiesās?	17
13. Kā precizēt informācijas izpaušanas prasības, kas izriet no KIG partneru valsts tiesību aktiem?	18
14. Kā KIG iekšienē var dalīties ar STP starpniecību iegūtos pierādījumos?	18
15. Vai KIG izslēdz citu policijas un tiesu sadarbības instrumentu izmantošanu?	19

II pielikums – ES aģentūru/struktūru sniegtais atbalsts KIG	20
1. <i>Eurojust</i>	20
1.1 Pamatuzdevumi un pilnvarojums.....	20
1.2 <i>Eurojust</i> valsts pārstāvju dalība KIG	21
1.3 Atbalsts, ko <i>Eurojust</i> sniedz KIG.....	21
2. Europol	22
2.1. Eiropola pamatuzdevumi un struktūra	22
2.2. Juridiskais pamats – Eiropola dalība KIG.....	23
2.3. Eiropola operatīvais atbalsts KIG.....	23
3. EIROPAS BIROJS KRĀPŠANAS APKAROŠANAI (<i>OLAF</i>).....	24
3.1. Pamatuzdevumi un pilnvarojums.....	24
3.2. Juridiskais pamats <i>OLAF</i> dalībai KIG	25
3.3. <i>OLAF</i> atbalsts kopējām izmeklēšanas grupām	26
III pielikums – KIG paraugnolīgums	28
IV pielikums – Operatīvo darbību plānošanas un koordinēšanas kontrolsaraksts	38
1. Vispārīgi jautājumi.....	38
2. Ar konkrētiem noziedzīgiem nodarījumiem saistīti jautājumi	39

1. Mērķis

Šo praktisko norādījumu mērķis ir sniegt informāciju, norādes un padomus praktiķiem par kopēju izmeklēšanas grupu (KIG) veidošanu. Tos ir izstrādājis KIG tīkls sadarbībā ar Eurojust, Eiropolu un OLAF, un tie pilnveido iepriekšējo KIG rokasgrāmatu, ņemot vērā gūto praktisko pieredzi.

KIG tīkls

Eiropas Savienības valstu ekspertu tīkls KIG jomā (KIG tīkls) tika izveidots 2005. gadā, lai veicinātu KIG izmantošanu praktiķu vidū. Katra dalībvalsts ir iecēlusi vienu vai vairākus valsts ekspertus, kuri pārstāv gan KIG tiesu (tiesneši, prokurori, tieslietu ministriju pārstāvji), gan tiesībsardzības (policisti, iekšlietu ministriju pārstāvji) dimensiju. Valstu līmenī eksperti darbojas kā kontaktpunkti, pie kuriem pēc padoma var vērsties praktiķi, kas vēlas izveidot KIG. Kā KIG tīkla locekļiem viņiem ir īpašas zināšanas par KIG darbību savā dalībvalstī un piekļuve informācijai par KIG praktiskajiem aspektiem citās dalībvalstīs. Sekretariāts atrodas Eurojust paspārnē kopš 2011. gada, un tas veicina, atbalsta un stimulē KIG tīkla darbības.

Ja jums ir nepieciešams sazināties ar savu KIG valsts ekspertu (ekspertiem), lūdzam pārbaudīt pieejamās iespējas savā valstī (intranetus u. tml.). Ja nevarat atrast vajadzīgo informāciju, sūtiet e-pasta vēstuli uz jitsnetworksecretariat@eurojust.europa.eu.

2. KIG koncepcija un tiesiskais regulējums

2.1. Definīcija

Kopēja izmeklēšanas grupa ir starptautisks sadarbības rīks, kas balstās uz nolīgumu starp kompetentām iestādēm, proti, gan tiesu iestādēm (tiesneši, prokurori, izmeklēšanas tiesneši u. c.), gan tiesībsardzības iestādēm divās vai vairākās valstīs, un ko izveido uz ierobežotu laiku konkrētam mērķim, lai veiktu kriminālizmeklēšanu vienā vai vairākās iesaistītajās valstīs.

Salīdzinājumā ar policijas un tiesu iestāžu sadarbības tradicionālajiem veidiem KIG piedāvā šādu pievienoto vērtību:

- KIG dod iespēju tiešā veidā vākt informāciju un pierādījumus un apmainīties ar tiem – bez vajadzības izmantot savstarpējās tiesiskās palīdzības (STP) ierastos kanālus. Ar informāciju un pierādījumiem, kas savākti saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, kurā grupa darbojas, var dalīties (vienīgi) uz KIG nolīguma pamata; un
- grupas norīkotie locekļi (t. i., tie, kuru izcelsmes valsts nav valsts, kurā darbojas KIG) ir tiesīgi būt klāt un piedalīties – ciktāl to paredz valsts tiesību akti un/vai noteicis KIG vadītājs – izmeklēšanas pasākumos, ko veic ārpus šo locekļu izcelsmes valsts.

Minēto iemeslu dēļ KIG ir ļoti efektīvs un iedarbīgs sadarbības rīks, kas ļauj vieglāk koordinēt izmeklēšanu un kriminālvajāšanu, kas tiek veikta paralēli vairākās valstīs.

2.2. Tiesiskais regulējums

ES tiesiskais regulējums attiecībā uz KIG izveidi starp dalībvalstīm ir atrodams 13. pantā 2000. gada ES Konvencijā par savstarpēju palīdzību krimināllietās ¹ un 2002. gada pamatlēmumā par KIG ². Šobrīd visas dalībvalstis ir īstenojušas vienu vai abus no minētajiem juridiskajiem pamatiem.

KIG izveides pieprasīšanai nevar izmantot Eiropas izmeklēšanas rīkojumu ³.

KIG var arī izveidot, pamatojoties uz citiem starptautiskiem instrumentiem, jo īpaši tādiem, kas pastāv ar un starp kompetentām iestādēm Eiropas Savienībā neietilpstošās valstīs. Turpmākie instrumenti ietver juridisko pamatu KIG izveidei:

- Nolīgums starp Eiropas Savienību un Islandes Republiku un Norvēģijas Karalisti par to, kā piemērot dažus 2000. gada 29. maija Konvencijas par Eiropas Savienības dalībvalstu savstarpēju palīdzību krimināllietās un tās 2001. gada protokola noteikumus ⁴;
- 5. pants Nolīgumā par savstarpējo juridisko palīdzību starp Eiropas Savienību un Amerikas Savienotajām Valstīm ⁵;
- 27. pants Dienvidaustrumeiropas Policijas sadarbības konvencijā (*PCC-SEE*) ⁶, ko piemēro starp vairākām dalībvalstīm (Austriju, Bulgāriju, Ungāriju, Rumāniju, Slovēniju) un Balkānu valstīm (Albāniju, Bosniju un Hercegovinu, bijušo Dienvidslāvijas Maķedonijas Republiku, Moldovu, Melnkalni, Serbiju);
- 20. pants Eiropas Konvencijas par savstarpējo palīdzību krimināllietās Otrajā papildprotokolā ⁷;

¹ Konvencija par Eiropas Savienības dalībvalstu savstarpēju palīdzību krimināllietās, OV C 197, 12.7.2000., 1.–23. lpp. [Pieejama šeit](#).

² Padomes Pamatlēmums (2002. gada 13. jūnijs) par kopējām izmeklēšanas grupām, OV L 162, 20.6.2002., 1.–3. lpp. [Pieejams šeit](#).

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (2014. gada 3. aprīlis) par Eiropas izmeklēšanas rīkojumu krimināllietās, OV L 130/1, 1.5.2014., 1.–36. lpp. [Pieejama šeit](#).

⁴ OV L 26, 29.1.2004., 3.–9. lpp.

⁵ OV L 181, 19.7.2003., 34.–42. lpp.

⁶ Reģistrācija Apvienoto Nāciju Organizācijas sekretariātā: Albānija, 2009. gada 3. jūnijs, Nr. 46240; *sk.* <http://www.pccseesecretariat.si/>.

⁷ *CETS* Nr.182; *see* <http://www.conventions.coe.int/?lg=fr>.

- 9. pants Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijā pret narkotisko un psihotropo vielu nelikumīgu tirdzniecību ⁸;
- 19. pants ANO Konvencijā pret transnacionālo organizēto noziedzību (*UNTOC*) ⁹;
- 49. pants ANO Pretkorupcijas konvencijā (*UNCAC*) ¹⁰;
- divpusēji nolīgumi starp iesaistītajām valstīm.

Ne visi no minētajiem instrumentiem ir piemērojami vienu un to pašu valstu starpā. Tāpēc KIG nolīgumā var būt nepieciešams atsaukties uz vairākiem no šiem juridiskajiem pamatiem, ja KIG iesaistītas arī trešās valstis. Turklāt, tā kā ar KIG saistīto noteikumu saturs dažādos instrumentos var atšķirties, var būt pamatoti iekļaut konkrētus noteikumus pašā KIG nolīgumā, papildinot piemērojamo instrumentu (instrumentus).

Lai gūtu pārskatu par konkrētiem problēmjautājumiem saistībā ar KIG, kurās iesaistītas ES neietilpstošas valstis, kā arī iespējamiem risinājumiem, var iepazīties ar KIG ekspertu 10. ikgadējās sanāksmes secinājumiem.

3. KIG izveide

ES praktiķi, kuri vēlas izveidot KIG, var ērti saņemt ekspertu konsultācijas un norādes, sazinoties ar KIG valstu ekspertu (ekspertiem), kas iecelti viņu dalībvalstīs. Viņi var arī lūgt atbalstu no *Eurojust* un/vai Eiropola, lai novērtētu konkrētās lietas piemērotību un apzinātu juridiskos/praktiskos pasākumus, kas jāveic KIG izveidošanai ¹¹.

3.1. Kādām lietām domāta KIG?

3.1.1. Piemērotas lietas

ES instrumentos aprakstītas divas konkrētas situācijas, kurās var izveidot KIG:

- ***Sarežģītas pārrobežu izmeklēšanas*** – KIG var izveidot, ja "*dalībvalsts veiktā noziedzīgu darījumu izmeklēšana prasa smagu un rūpīgu darbu, iesaistot citas dalībvalstis*".
- ***Saistītas izmeklēšanas, kurās nepieciešama koordinācija*** – KIG var izveidot, ja "*vairākas dalībvalstis veic noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanu, kurā lietas apstākļi prasa iesaistīto dalībvalstu saskaņotu rīcību*".

Līdzīgi noteikumi atrodami vairākos no iepriekš minētajiem citiem instrumentiem (*PCC-SEE* konvencija, Eiropas Padomes protokols).

⁸ Apvienoto Nāciju Organizācijas līgumu krājums, 1582. sējums, 95. lpp.; sk. <http://www.unodc.org/unodc/en/commissions/CND/conventions.html>.

⁹ Apvienoto Nāciju Organizācijas līgumu krājums, 2225. sējums, 209. lpp.; sk. <http://www.unodc.org/unodc/en/treaties/CTOC/index.html>.

¹⁰ Apvienoto Nāciju Organizācijas līgumu krājums, 2349. sējums, 41. lpp.; sk. <http://www.unodc.org/unodc/en/treaties/CAC/index.html#UNCACfulltext>.

¹¹ Ar sīkāku informāciju par *Eurojust* un Eiropola sniegto operatīvo atbalstu var iepazīties pielikumos.

3.1.2. Praktiski apsvērumi

Izvērtējot KIG nepieciešamību, papildus juridiskām prasībām praksē ņem vērā praktiskus apsvērumus, daži no kuriem izklāstīti turpmāk:

- tas, cik sarežģīts un smalki izstrādāts ir noziedzīgais tīkls/darbības, uz ko attiecas izmeklēšana,
- iesaistītajās valstīs veicamo izmeklēšanas pasākumu skaits un sarežģītība, un
- ciktāl izmeklēšanā ir saikne starp iesaistītajām valstīm.

Lielā vairākumā lietu, kurām tiek izveidotas KIG, attiecīgajās valstīs norit paralēlas izmeklēšanas. Tomēr, kad tiek apsvērta KIG izveide, var būt tā, ka izmeklēšana ir uzsākta ne visās attiecīgajās valstīs (bet gan tikai vienā vai dažās no tām). Šādās situācijās pirmais solis bieži vien ir panākt, lai tiktu uzsāktas iekšzemes izmeklēšanas citās attiecīgajās valstīs.

Ja izmeklēšanas jau notiek, nozīmīgi var būt tas, *kādā posmā atrodas valsts izmeklēšanas* – konkrēti, valstu iestādes var būt vairāk noskaņotas iesaistīties KIG, ja to izmeklēšana vēl ir samērā agrīnā posmā un ja citās valstīs veiktā izmeklēšana ir tādā pašā posmā.

Ja lietā pastāv saikne starp vairāk nekā divām valstīm, ņem vērā arī to *attiecīgo iesaistes līmeni* – dažkārt pašā sākumā vienojas, ka KIG netiks veidota starp visām attiecīgajām valstīm, bet gan tām, kuru iesaiste ir vislielākā, savukārt sadarbību ar citām valstīm panāks ar STP palīdzību.

Ja viena vai vairākas valstis vēlas pievienoties KIG vēlākā posmā, vienmēr var grozīt sākotnējo nolīgumu.

Paturot to prātā, ieteicams, lai tiesībsardzības un tiesu iestādes no valstīm, kuras apsver veidot KIG, tiktos, lai apspriestu jautājumu *pēc iespējas agrāk*, pirms tiek sastādīts oficiāls priekšlikums un nolīgums.

Eurojust un Eiropols šajā ziņā var pildīt ļoti svarīgu funkciju, valstu iestādēm operatīvo un koordinācijas sanāksmju laikā dodot iespēju:

- gūt pilnīgāku priekšstatu par lietu starptautiskā kontekstā,
- apspriest to, cik ieteicams ir uzsākt paralēlas izmeklēšanas un kā to darīt, ņemot vērā KIG izveidi, un
- precizēt iekšzemes prasības attiecībā uz oficiāla pieprasījuma iesniegšanu KIG izveidei (kas dažās valstīs ir priekšnoteikums tādas izveidei) ¹².

¹² Skatīt 13. panta 2. daļu 2000. gada ES Konvencijā par savstarpēju palīdzību krimināllietās. Praksē oficiālu pieprasījuma vēstuli iesniegt nepieciešams reti. Konkrēta informācija par valstu īstenošanas tiesību aktiem, tostarp attiecībā uz šo jautājumu, ir atrodama " *KIG ierobežotajā zonā*" (*JITs restricted area*), kas ir tīmekļa platforma, kuru pārvalda KIG tīkla sekretariāts un piekļuvi kurai var piešķirt ES tiesu un tiesībsardzības iestādēm. Lai pieprasītu piekļuvi, sūtiet e-pasta vēstuli uz jitsnetworksecretariat@eurojust.europa.eu.

3.2. KIG nolīgums

Lai atvieglotu KIG izveidi, ir izstrādāts paraugnolīgums ¹³. Dokumentu var lejupielādēt *Eurojust* un Eiropola tīmekļa vietnēs visās oficiālajās valodās un rediģējamā formātā.

KIG paraugnolīgums piedāvā kopēju, *nesaistošu pamatu*, ko praktiķi var pielāgot lietas konkrētajām vajadzībām. Tātad standartnoteikumi dažkārt tiek formulēti citādi, lai atspoguļotu valstu tiesību aktu vai *ad hoc* noteikumu prasības. Paraugnolīgumā ir sniegts arī lietderīgs saraksts, kurā ietverts vairums jautājumu, kas jāatrisina, lai KIG varētu veikt savas darbības droši.

Praksē ES paraugu lieto pārliecinošs vairākums KIG, kas ir izveidotas ES dalībvalstu starpā. Turklāt šis paraugs sevi ir apliecinājis kā pietiekami elastīgs, lai būtu pamats apspriedēm ar trešām valstīm – ar dažiem pielāgojumiem, ņemot vērā atšķirīgos juridiskos pamatus. Dažas dalībvalstis ir izstrādājušas arī divpusēju nolīgumu paraugus, kas var būt noderīgi, prognozējot problēmas, kas visdrīzāk varētu rasties šajā specifiskajā kontekstā, un paātrina apspriedes par KIG nolīguma saturu.

Pēc tam, kad pēc būtības ir panākta vienošanās izveidot KIG, *Eurojust* var sniegt atbalstu KIG nolīguma sastādīšanā un – ar iesaistīto valsts pārstāvju un dalībvalstu starpniecību – to klauzulu apspriešanā, kas nepieciešamas, lai papildinātu paraugnolīgumu vai atkāptos no tā. Labā prakse šajā sakarā ir sastādīt paraugnolīgumu kopīgā darba valodā un iztulkot to iesaistīto dalībvalstu oficiālajās valodās tikai tad, kad partneri ir vienojušies par dokumenta saturu.

KIG darbības laikā sākotnējo nolīgumu var grozīt, pusēm savstarpēji vienojoties, ja ir nepieciešamas izmaiņas saturā (piemēram, izmaiņas izmeklētajos noziegumos, jaunas puses iesaistīšanās, izmaiņas grupas sastāvā vai mērķos, vai termiņa pagarināšana).

3.3 Grupas struktūra

3.3.1. Grupas sastāvs

Katra no KIG nolīguma pusēm ieceļ šādas personas:

- KIG vadītāju(s), kas jo īpaši atbild par KIG darbību uzraudzību, kad grupa darbojas attiecīgās valsts teritorijā. Valstu tiesību aktos parasti ir noteikts, kura iestāde ir kompetenta izveidot KIG (attiecīgā gadījumā – pēc pilnvarojuma mehānisma) un kura iestāde ir kompetenta darboties kā KIG vadītājs ¹⁴.
- KIG locekļus – visbiežāk tiesībaizsardzības iestādes – kuras veiks izmeklēšanas pasākumus / operatīvās darbības. Esot klāt un piedaloties izmeklēšanā ārpus savas izcelsmes valsts, ieceltie locekļi darbojas "norīkoto KIG locekļu" statusā.

KIG var izveidot starp vismaz divu valstu kompetentām iestādēm. Praksē KIG nereti tiek izveidotas lielāka skaita partneru starpā, kas var būt par pamatu tam, ka tiek veikti konkrēti pasākumi, lai atvieglinātu informācijas un pierādījumu apmaiņu.

¹³ Padomes rezolūcija par paraugnolīgumu kopējas izmeklēšanas grupas (KIG) izveidei (OV C 18, 19.1.2017., 1.–9. lpp.).

¹⁴ Konkrēta informācija par valstu tiesību aktiem šajā aspektā ir atrodama "*KIG ierobežotajā zonā*".

3.3.2. Grupas dalībnieki

Piemērojamos instrumentos papildus pusēm parasti nosaka fakultatīvu līdzdalību "*(citu) struktūru amatpersonām*"; tādas var būt ES struktūras, *Eurojust* valsts pārstāvji atbilstoši *Eurojust* lēmuma 9.f pantam, Eiropola personāls atbilstoši Eiropola lēmuma 6. pantam un *OLAF* personāls.

Sīkāku informāciju par *Eurojust*, Eiropola vai *OLAF* līdzdalību parasti iekļauj īpašā nolīguma pielikumā, kura paraugs atrodams KIG paraugnolīgumā.

3.4. *Eurojust* informēšana par KIG izveidi

Saskaņā ar *Eurojust* lēmuma 13. panta 5. punktu ¹⁵ iesaistītās(o) dalībvalsts(-u) kompetentajām iestādēm būtu jāinformē par KIG izveidi savs *Eurojust* valsts pārstāvis (pārstāvji), pat ja tas (tie) nav iesaistīts(-i) dalībnieku statusā.

4. KIG darbība

4.1. Tiesiskais regulējums

Piemērojamos instrumentos iekļauti šādi principi attiecībā uz KIG operācijām:

- KIG darbības veic saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, kurā grupa darbojas, ("darbības valsts") un šis valsts ieceltā KIG vadītāja uzraudzībā;
- norīkotie locekļi ir tiesīgi būt klāt izmeklēšanas laikā, ja vien darbības valsts KIG vadītājs konkrētu iemeslu dēļ nelemj citādi;
- norīkotajiem locekļiem KIG vadītājs var uzdot veikt izmeklēšanas pasākumus, ja tam piekrīt darbības valsts un valsts, kura viņus ir norīkojusi;
- norīkotie locekļi ir tiesīgi sniegt grupai informāciju, kas pieejama valstī, kura viņus ir norīkojusi. Ja rodas vajadzība, viņi var lūgt šis valsts kompetentās iestādes veikt izmeklēšanas saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti viņu valsts tiesību aktos iekšzemes lietā.

¹⁵ Padomes Lēmums 2002/187/TI par *Eurojust*, kurā grozījumi izdarīti ar Padomes Lēmumu 2009/426/TI.

KIG iekšienē apmainītās informācijas (kas arī ir tāda, kuru citādi iegūt nevar) lietojumu ierobežo specializācijas noteikums, proti, šādu informāciju principā var izmantot (tikai) mērķiem, kuriem grupa tika izveidota. Tomēr grupa, piemēram, KIG nolīgumā, var vienoties informāciju izmantot plašāk ¹⁶.

Kad norīkotie locekļi veic savus pienākumus darbības valstī, viņus uzskata par šīs valsts amatpersonām attiecībā uz nodarījumiem, kas veikti pret viņiem vai ko viņi paši veikuši ¹⁷.

Ņemot vērā minēto, praksē KIG tiek izmantotas daudzos un dažādos veidos, tā demonstrējot šā rīka elastīgumu un tā spēju tikt pielāgotam lietas konkrētajām vajadzībām. Piemēram, lielā skaitā lietu izmeklēšanu vispirms paralēli veic dažādās iesaistītās valstīs, un tās periodiski apmainās savāktajiem pierādījumiem. Tad, otrajā posmā, katra valsts norīko KIG locekļus, lai atbalstītu koordinētu operatīvo fāzi.

4.2. Operatīvo darbību plānošana un koordinēšana

KIG mērķu sasniegšanai ir vajadzīgs, lai efektīvi tiktu koordinētas iekšzemes procedūras un plānoti izmeklēšanas / kriminālvajāšanas pasākumi. Koordinēšana un plānošana arī atvieglo finansiālā atbalsta pieprasīšanu – šādi pieprasījumi ir balstīti uz plānoto operatīvo darbību aplēstajām izmaksām.

Šo iemeslu dēļ praktiķi ir apzinājuši vajadzību šādus praktiskus jautājumus risināt grupas iekšienē un vienoties par konkrētiem pasākumiem. Ir izstrādāts kontrolsaraksts, lai pasākumus varētu iekļaut īpašā dokumentā, ja tādu uzskata par vajadzīgu (tā dēvētais "operatīvais rīcības plāns").

Tomēr ir saņemta informācija, ka praksē daudz labprātāk priekšroka tiek dota mazāk formāliem risinājumiem. Plānošanai tiek izmantotas periodiskas sanāksmes – jo īpaši tādas, ko atbalsta *Eurojust* un Eiropols. Šādu sanāksmju secinājumos ir atspoguļoti saskaņotie pasākumi.

Neatkarīgi no tā, kādam formātam beigās dod priekšroku, ieteicamas apspriedes un, ja iespējams, praktisko pasākumu saistībā ar KIG operatīvajām darbībām, kas jau nav iekļauti KIG nolīgumā, protokolēšana. Šajā nolūkā praktiķi tiek aicināti iepazīties ar šo praktisko norādījumu IV pielikumu, kurā ir šim kontekstam relevanto jautājumu saraksts.

Plašākai informācijai par *Eurojust*, Eiropola un *OLAF* sniegto atbalstu operatīvajā fāzē lūdzam arī skatīt šo praktisko norādījumu attiecīgo pielikumu.

¹⁶ ES STP konvencijas 13. panta 10. punkts arī paredz iespēju ārkārtas gadījumos KIG iekšienē apmainīto informāciju izmantot (bez tās valsts, kurā šāda informācija ir kļuvusi pieejama, iepriekšējas piekrišanas), lai novērstu tūlītēju un nopietnu apdraudējumu sabiedriskajai drošībai, ja pēc tam tiek uzsākta kriminālizmeklēšana.

¹⁷ Skatīt ES STP konvencijas 15. pantu. Detalizēti noteikumi par civiltiesisko atbildību atrodami tā paša instrumenta 16. pantā.

5. KIG slēgšana un izvērtējums

KIG izveido uz ierobežotu laiku, ko vajadzības gadījumā var pagarināt saskaņā ar partneru vienošanos. Partneriem ieteicams savlaicīgi apspriesties un saskaņot iespējamo pagarinājumu, lai izvairītos no pārtraukumiem sadarbības satvarā. Ja iespējams, būtu jāizvairās no vienpusējiem lēmumiem pamest darbībā esošu KIG.

Īpaša uzmanība būtu jāpievērš situācijām, kur sakarā ar dažādiem laika grafikiem vienas valsts kompetentajām iestādēm ir jāslēdz sava izmeklēšana, tādējādi izbeidzot savu līdzdalību KIG, bet vienlaikus pārējiem partneriem vēl ir nepieciešams sadarboties. Kā liecina saņemtās atsauksmes, šis jautājums būtu pienācīgi jāparedz iepriekš, un, iespējams, ir jāmeklē *ad hoc* risinājumi.

Ne vēlāk kā pirms KIG slēgšanas ¹⁸ KIG partneru starpā varētu vajadzēt apsvērt vienošanos par jurisdikciju un ar to saistītos praktiskos soļus (piemēram, attiecīgo procedūru darbības jomu pārskats, kompetences sadale un/vai iespējamā nodošana u. c.), kaut gan saskaņotos pasākumus var īstenot pēc KIG slēgšanas.

KIG izvērtēšana, ko veic darbībā iesaistītie, ir ārkārtīgi svarīga, lai paplašinātu zināšanas un uzlabotu rīka darbību. Ir izstrādāta KIG izvērtējuma veidlapa, lai palīdzētu praktiķiem šajā procesā. Kad KIG darbības laikam ir paredzēts beigties, praktiķi tiek mudināti kopīgi veikt šādu izvērtēšanu – vēlams īpaši tam veltītā sanāksmē. Izvērtējums ir obligāts tādām KIG, kuras ir saņēmušas finansiālu atbalstu no *Eurojust*. Detalizēta informācija un norādījumi par KIG izvērtēšanu un atbalstu, ko var sniegt praktiķiem, ir atrodama šeit.

¹⁸ Iespējams, ka jautājums būtu jāapsver vēl agrāk, jo tas varētu ietekmēt izmeklēšanas gaitu un operatīvo fāzi (piemēram, Eiropas apcietināšanas orderu izpildi).

PIELIKUMI

I pielikums - bieži uzdotie jautājumi

1. Kādi ir galvenie praktiskie soļi KIG izveidē?

Lai izveidotu KIG, galvenokārt ir nepieciešams, lai attiecīgo valstu kompetentās iestādes apzinātu *kopīgu mērķi un intereses* šāda sadarbības satvara izveidei, kura priekšnoteikums ir tas, ka saikne starp izmeklēšanu dažādās valstīs ir konstatēta un pārbaudīta. Vairumā gadījumu šo procesu veic, apmainoties informācijā un to analizējot starp valstu tiesībsardzības iestādēm, attiecīgā gadījumā ar Eiropola atbalstu.

Otrais solis – attiecīgo valstu kompetentajām iestādēm būtu jāpanāk vienošanās izveidot KIG, lai šādu lēmumu pieņemtu. Praktiski var iepazīties ar valstu attiecīgo noteikumu pārskatu "*KIG ierobežotajā zonā*". Lielākajā daļā dalībvalstu lēmuma pieņemšanai ir nepieciešams, lai iesaistītos prokuratūras vai tiesu iestāde (dažkārt ar centrālas iestādes iepriekšēju pilnvarojumu). Iespējams, ka pirms lēmuma būs jānosūta oficiāls pieprasījums izveidot KIG (taču praksē tā ir reti).

Ja KIG atzīst par piemērotu sadarbības variantu, var sākt nolīguma sastādīšanu, bieži ar *Eurojust* atbalstu. Īpaši pūliņi un uzmanība būtu jāpievērš tam, lai šis process tiktu pabeigts raiti, lai nepieļautu izmeklēšanas kavēšanos vai uzņemtā tempa mazināšanos. Konkrēti, lai vienkāršotu diskusijas, nolīguma saturs būtu jāveido kodolīgs un, ciktāl iespējams, visas nevajadzīgās detaļas būtu jāizlaiž (piemēram, būtu jāizvairās no detalizētiem lietu kopsavilkumiem *mērķu sadaļā*).

Skatīt arī praktisko norādījumu 3.1. un 3.2. iedaļu.

2. Vai KIG lietas prasa vairāk laika un resursu nekā citas pārrobežu lietas?

KIG izmanto sarežģītās pārrobežu izmeklēšanās, kurām jau pašām par sevi ir jāpiešķir pietiekami daudz laika un resursu valsts līmenī. Kā minēts iepriekš (sk. 1. jautājumu), nolīguma sagatavošana ir jāpabeidz pēc iespējas ātri, lai nekavētu operācijas.

Nav saņemtas ziņas par to, ka izmeklēšanas, kurās ir KIG atbalsts, pārsniegtu citu pārrobežu lietu laika grafiku, un šajā sakarā parasti uzskata, ka KIG elastīgums izmeklēšanu paātrina. Turklāt nav arī ziņu, ka KIG būtu vajadzīgi lielāki finanšu vai cilvēkresursi nekā citām pārrobežu lietām.

Operatīvās sanāksmes un KIG norīkoto locekļu dalība var radīt papildu izmaksas (ceļošana un uzturēšanās), saistībā ar kurām var pieteikties uz *Eurojust* un Eiropola atbalstu (sk. II pielikumu).

Skatīt arī praktisko norādījumu 4.1. iedaļu.

3. Vai KIG ir piemērotas steidzamām lietām?

Pēc to izveides KIG piedāvā elastīgu satvaru, kas dod iespēju īstenot sadarbību reālā laikā starp kompetentajām iestādēm un atvieglo steidzamu operāciju veikšanu, piemēram, kontrolētas piegādes, sinhronas un koordinētas operācijas, kā arī nopietnu starptautisku incidentu izmeklēšanu.

Ja ir nepieciešama steidzama rīcība, pirms ir izveidota KIG (piemēram, aresti vai kontrolētas piegādes, ko nevar atlikt), vienmēr ir iespējams uzsākt sadarbību arī pa citiem kanāliem (informācijas apmaiņa starp policijas struktūrām un/vai savstarpēja tiesiskā palīdzība) un apsvērt KIG izveidi vēlākā posmā.

Skatīt arī praktisko norādījumu 3.1., 3.2. un 4.2. iedaļu.

4. Vai kopējām izmeklēšanas grupām ir "vadošā valsts"?

KIG izveide un darbība izriet no savstarpējas vienošanās starp valstu iestādēm. Sadarbība ir balstīta vienlīdzībā, kas nozīmē, ka KIG sadarbība netraucē tiesībsardzības un tiesu iestāžu pilnvaru izpildei saskaņā ar valstu tiesību aktiem.

Praksē puses var vienoties, ka viena no tām, piemēram, tā valsts, kura ir skarta visvairāk vai kurai ir vispilnīgākais priekšstats par organizētās noziedzības grupas darbībām, uzņemas lielāku iniciatīvu un/vai *de facto* organizē sadarbību starp valstu iestādēm. Šāda kārtība var būt noderīga, lai nodrošinātu pienācīgu koordināciju KIG iekšienē, pilnībā ievērojot valstu iestāžu prerogatīvas.

Skatīt arī praktisko norādījumu 3.3. iedaļu.

5. Vai *Eurojust* vai Eiropola iesaiste KIG ir obligāta? Kas ir vajadzīgs, lai varētu pretendēt uz ES finansējumu? Vai var piedalīties citas struktūras?

Eurojust un/vai Eiropola dalība KIG notiek pēc izvēles. Valstu iestādes nolemj, vai tās vēlas izmantot atbalstu, ko var piedāvāt *Eurojust* un Eiropols (pārskatu par sniegto atbalstu skatīt II pielikumā).

Lai KIG varētu pretendēt uz *Eurojust* finansējumu, attiecīgās(-o) dalībvalsts(-u) *Eurojust* valsts pārstāvjiem jātiek uzaicinātiem piedalīties grupas darbībās. Šīs prasības izpildi apliecina, atzīmējot attiecīgo lodziņu pieteikuma veidlapā. Ideālā variantā šis uzaicinājums būtu jāiekļauj konkrētā dokumentācijā (piemēram, KIG nolīguma pielikumā, kurš saistīts ar dalībnieku pienākumiem, klauzulā pašā nolīgumā vai pieminot to informācijā, kas tiek iesniegta *Eurojust* saskaņā ar *Eurojust* lēmuma 13. panta 5. punktu, utt.).

Piemērojamos ES un starptautiskos instrumentos arī parasti ir atsauce uz "citu struktūru" dalību KIG. Papildus *Eurojust* un Eiropolam līdz šim vienīgā cita KIG iesaistītā struktūra ir bijusi *OLAF*.

Skatīt arī praktisko norādījumu 3.3.2. apakšiedaļu un 3.4. iedaļu.

6. Vai, lai izveidotu KIG, ir jānotiek iekšzemes izmeklēšanām visās attiecīgajās valstīs?

ES instrumentos nav paredzēta tieša prasība, ka, veidojot KIG, visās iesaistītajās valstīs ir jānotiek iekšzemes izmeklēšanām.

Abās situācijās, kas minētas 3.1.1. apakšiedaļā, tikai vienā no tām (*saistītas izmeklēšanas, kurās nepieciešama koordinācija*) ir skaidri minēts, ka notiek paralēlas procedūras, savukārt otrā (*sarežģītas pārrobežu izmeklēšanas*), šķiet, pietiek ar to, ka notiek izmeklēšana vienā no iesaistītajām valstīm. Turklāt, izanalizējot īstenošanas tiesību aktus, atklājas, ka dažās dalībvalstīs iekšzemes izmeklēšanas uzsākšana nav priekšnoteikums KIG izveidei ¹⁹.

Tomēr pārliecinošā vairākumā lietu laikā, kad tiek veidota KIG, notiek paralēlas procedūras.

Skatīt arī praktisko norādījumu 3.3. iedaļu.

¹⁹ Konkrēta informācija par valstu īstenošanas tiesību aktiem – arī šajā jautājumā – ir atrodamā "*KIG ierobežotajā zonā*".

7. Vai katrai nolīguma pusei būtu jāieceļ KIG vadītājs?

Esošie instrumenti KIG jomā nenosaka, vai katrai nolīguma pusei ir jāieceļ viens vadītājs. Tomēr tajos ir minēts, ka *"grupas vadītājs ir tās kompetentās iestādes pārstāvis, kura piedalās izmeklēšanā, pārstāvot to dalībvalsti, kurā grupa darbojas"*, kas varētu norādīt uz to, ka katrai no valstīm, kurā grupa darbojas, būtu jāieceļ vismaz viens KIG vadītājs. Tāda tik tiešām arī ir prakse pārlicinošā vairākumā lietu.

Skatīt arī praktisko norādījumu 3.3.1. apakšiedaļu.

8. Vai vienai un tai pašai valstij var iecelt vairākus KIG vadītājus?

Esošie instrumenti KIG jomā konkrēti nenosaka, vai katrai pusei ir jāieceļ tikai viens vadītājs.

Praksē tādās dalībvalstīs, kurās vienā un tajā pašā lietā ir iesaistīts gan izmeklēšanas tiesnesis, gan prokurors, ir iespējama divu KIG vadītāju iecelšana.

Sarežģījumi gan var rasties, ja KIG izmeklētie nodarījumi ir priekšmets vairākām saistītām izmeklēšanām, ko veic dažādas iestādes vienā valstī. Šāda situācija potenciāli var ietekmēt grupas efektivitāti, ja atbildīgajām iestādēm atšķiras viedokļi par lietu. Tāpēc, kad vien iespējams, valsts līmenī būtu jānodrošina (savstarpēji saistītu) izmeklēšanu koordinācija, pirms tiek izveidota KIG, lai katrai attiecīgajai valstij, kas tajā piedalās, tiktu iecelts viens vadītājs.

Skatīt arī praktisko norādījumu 3.3.1. apakšiedaļu.

9. Vai personas, kas nav tiesībaizsardzības vai tiesu iestāžu pārstāvji, var būt iesaistītas KIG operācijās?

Gluži kā citās izmeklēšanās, lietas iznākumu labvēlīgi var ietekmēt ieguldījums no personām, kuras nav ne tiesībaizsardzības, ne tiesu iestāžu pārstāvji (piemēram, tiesu eksperti vai nevalstiskās organizācijas, jo īpaši saistībā ar atbalstu cietušajiem). Ja šāda dalība tiek paredzēta, tad, veidojot KIG, var būt noderīga šā jautājuma apspriešana partneru starpā.

Ja KIG locekļi tiek norīkoti, KIG vadītājs valstī, kurā grupa darbojas, var viņiem uzticēt izmeklēšanas pasākumu veikšanu. Tas arī izskaidro, kāpēc praksē KIG locekļi ir amatpersonas, kuras spēj šādus pasākumus veikt valstī, kas viņus ir norīkojusi.

Skatīt arī praktisko norādījumu 3.3.1. apakšiedaļu.

10. Kā notiek informācijas un pierādījumu apmaiņa KIG iekšienē? Kā šī apmaiņa atspoguļojas valstu procedūrās?

ES un starptautiskie instrumenti galvenokārt regulē KIG locekļu *piekļuvi* informācijai un pierādījumiem, ko grupa ir savākusi, kā arī to *izmantošanu*, nevis nosacījumus, kas piemērojami šādas informācijas/pierādījumu *apmaiņai*. Tāpēc KIG vadītājiem un locekļiem ir jāievēro iekšzemes tiesību akti un ierastā prakse.

Pieredze rāda, ka praktiķi pārsvarā priekšroku dod neformāliem saziņas kanāliem. Attiecībā uz datu aizsardzību un drošību varētu būt ieteicams izmantot *SIENA* ²⁰, vai kā alternatīvu – *Eurojust* specializēto aprīkojumu un drošo e-pastu, ko dara pieejamu saistībā ar KIG finansēšanas programmu. Turklāt KIG partneru starpā ir jāatrisina jautājums par personas datu aizsardzību, ņemot vērā piemērojamo ES regulējumu ²¹.

Skatīt arī praktisko norādījumu 4. iedaļu.

²⁰ Drošas informācijas apmaiņas tīkla lietojumprogramma (*SIENA*) ir Eiropola izstrādāts rīks tam, lai dotu iespēju veikt ātru, drošu un lietotājdraudzīgu saziņu un ar noziedzību saistītas operatīvās un stratēģiskās informācijas un izlūkdatu apmaiņu.

²¹ *Skatīt* Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2016/680 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem vai izpildītu kriminālsodus, un par šādu datu brīvu apriti, ar ko atceļ Padomes Pamatlēmumu 2008/977/JHA, OV L 119, 4.5.2016., 89. lpp.

11. Kā var apmainīties ar informāciju un pierādījumiem, kas savākti pirms KIG izveides?

Praksē šis jautājums ir risināts dažādos veidos – STP lūgumu apmaiņa, esošo pierādījumu spontāna apmaiņa (2000. gada ES STP konvencijas 7. pants) utt. Tomēr vairumā gadījumu efektivitātes nolūkos KIG partneri sākotnēji KIG nolīgumā norāda, ka šādu pierādījumu apmaiņa notiks paša KIG nolīguma ietvaros.

Skatīt arī praktisko norādījumu 4. iedaļu.

12. Ar kādiem nosacījumiem KIG savāktie pierādījumi ir pieņemami valstu tiesās?

Piemērojamos instrumentos ir paredzēts, ka grupa veic savas operācijas saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, kurā tā attiecīgajā brīdī darbojas. Tomēr piemērojamos instrumentos nav konkrēti noteikts, ka pierādījumi, kurus grupa šādos apstākļos ir savākusi, kā tādi ir pieņemami iesaistīto valstu tiesās.

Šo jautājumu regulē valstu tiesību akti, kuru pārskatu praktiķi var atrast "*KIG ierobežotajā zonā*". Tomēr praksē tādu pierādījumu pieņemamību, kas savākti KIG ietvaros, apstrīd reti – ļoti bieži elastīgums, ko sniedz KIG, ļauj jau pierādījumu vākšanas laikā prognozēt iespējamās problēmas saistībā ar pieņemamību un rast piemērotus risinājumus. Šajā ziņā lietderīgi var būt KIG vadītājam vai loceklim uzticēt atbildību par pieņemamības jautājumu risināšanu, kā tas ierosināts nolīguma paraugā, kā arī lietderīgs var būt atbalsts, ko sniedz KIG eksperti un/vai *Eurojust*.

Skatīt arī praktisko norādījumu 4. iedaļu.

13. Kā precizēt informācijas izpaušanas prasības, kas izriet no KIG partneru valsts tiesību aktiem?

Viens no pievienotās vērtības aspektiem, ko sniedz KIG salīdzinājumā ar savstarpējās tiesiskās palīdzības lūgumu apmaiņu, ir iespēja KIG locekļiem tiešā veidā dalīties informācijā.

Tomēr valstu tiesību akti var atšķirties attiecībā uz šādiem elementiem:

- ciktāl saņemto informāciju var iekļaut (vai tā ir jāiekļauj) procedūrās un izmantot kā pierādījumus tiesā; un
- ciktāl šī informācija var tikt izpausta (vai tā ir jāizpauž) ieinteresētajām pusēm un procedūras posms, kurā šādai izpaušanai ir jānotiek.

KIG partneru nepilnīgs priekšstats par piemērojamo tiesisko režīmu citās iesaistītajās valstīs var negatīvi ietekmēt izmeklēšanas un/vai saukšanas pie atbildības efektivitāti.

Lai atvieglotu KIG darbību, var būt ieteicams izveides posmā precizēt piemērojamās iekšzemes noteikumus. Praktiski arī varētu vēlēties iepazīties ar informāciju par valstu tiesību aktiem, kas par šo jomu pieejama "*KIG ierobežotajā zonā*". Atbilstoši ierastai praksei nolīguma pielikumā var arī pievienot kopsavilkumu par valstu iekšzemes tiesību aktiem.

Skatīt arī praktisko norādījumu 4. iedaļu.

14. Kā KIG iekšienē var dalīties ar STP starpniecību iegūtos pierādījumos?

Tā kā KIG var darboties tikai to valstu teritorijā, kuras ir nolīguma puses, sadarbību ar citām valstīm veidos, izmantojot STP (vai kā alternatīvu – izmantojot instrumentu, kas piešķir spēku savstarpējās atzišanas principam).

Tā kā savāktie pierādījumi nereti interesē visas puses, praksē KIG puses parasti veic savstarpēju koordināciju, kaut gan oficiāli lūgumu iesniedz tikai viena no tām.

Lai nodrošinātu, ka visi savāktie pierādījumi tiek darīti pieejami KIG iekšienē, ieteicama pieeja var būt iekļaut nolīgumā klauzulu, kurā precizēts, ka gadījumā, ja ir nepieciešams nosūtīt STP lūgumu valstij, kas nepiedalās KIG, tiks lūgta lūgumu saņēmušās valsts piekrišana dalīties ar pārējām KIG pusēm pierādījumos, kas iegūti lūguma izpildes rezultātā.

Skatīt arī praktisko norādījumu 4. iedaļu.

15. Vai KIG izslēdz citu policijas un tiesu sadarbības instrumentu izmantošanu?

KIG atvieglo informācijas un pierādījumu vākšanu un apmaiņu, un tam būtībā būtu jāizslēdz tas, ka pušu starpā tiek izmantoti tiesu sadarbības instrumenti, kuriem ir tāds pats mērķis un piemērošanas joma (jo īpaši *STP*).

Kā jau minēts, sadarbība KIG iekšienē bieži vien tiek apvienota ar *STP* izmantošanu ar valstīm, kas ir "ārpus" KIG. Turklāt KIG izveide neliedz izmantot instrumentus ar citādu mērķi vai piemērošanas jomu (jo īpaši saistībā ar personas nodošanu, piemēram, izmantojot *Eiropas apcietināšanas orderi*).

Ja pastāv paralēlas procedūras, tas *de facto* var mazināt ieinteresētību citu sadarbības vai savstarpējas atzišanas instrumentu izmantošanā, jo lielāko daļu attiecīgo pasākumu katra no pusēm var veikt iekšzemes procedūru ietvaros (piemēram, iesaldēšanas rīkojuma izpildi). Tomēr šajā jomā netiek ievērota vienota prakse, un attiecīgā situācijā citu instrumentu izmantošana (neviens no tiem skaidri neizslēdz to piemērošanu saistībā ar KIG) var izrādīties lietderīga.

Skatīt arī praktisko norādījumu 3.1.2. apakšiedaļu.

II pielikums - ES aģentūru/struktūru sniegtais atbalsts KIG

ES aģentūru un struktūru dalību konkrēti paredz ES instrumentos, kas attiecas uz KIG, un praksē to paredz KIG nolīguma pielikumā.

Praksē pārlicinošā vairākumā KIG tiek izmantots ES aģentūru sniegtais atbalsts. Turklāt turpmāk aprakstītie dažādie atbalsta veidi nav vis izslēdzoši, bet cits citu papildinoši – no praktiķiem saņemtās atsauksmes liecina par pievienoto vērtību, ko izmeklēšanai piešķir "starpaģentūru" pieeja, kurā ES aģentūras/struktūras koordinēti sniedz ieguldījumu KIG.

1. Eurojust

1.1. Pamatuzdevumi un pilnvarojums

KIG mērķu sasniegšanai ir vajadzīgs, lai pienācīgi tiktu koordinēta izmeklēšana un kriminālvajāšana, un to atvieglo ir *Eurojust* pamatuzdevums.

Eurojust ir Eiropas Savienības tiesu iestāžu sadarbības vienība. Tās kompetence – kas definēta līdzīgi Eiropola pilnvarojumam – ietver organizētās noziedzības, smagās noziedzības un terorisma galvenās formas. Pēc dalībvalsts pieprasījuma *Eurojust* var sniegt palīdzību izmeklēšanā un kriminālvajāšanā arī attiecībā uz citu veidu nodarījumiem.

Eurojust var sniegt atbalstu procedūrās, ko veic dalībvalstu kompetentās iestādes. Pēc dalībvalsts pieprasījuma *Eurojust* var arī palīdzēt izmeklēšanās un kriminālvajāšanās, kas attiecas uz konkrēto dalībvalsti un trešo valsti, ja ir noslēgts sadarbības nolīgums vai ja ir pierādīta ievērojama interese sniegt šādu palīdzību.

Eurojust īpašā loma kopējās izmeklēšanas grupās ir atspoguļota tās tiesiskajā regulējumā:

- *Dalībvalstu sniegta informācija par izveidotajām KIG (skatīt arī praktisko norādījumu 3.4. iedaļu)*
- *Pieprasījums izveidot KIG: Eurojust* ar savu valsts pārstāvju starpniecību vai kā kolēģija var lūgt dalībvalstu kompetentās iestādes izveidot KIG;
- *Tiesības piedalīties*: valsts pārstāvji ir tiesīgi piedalīties KIG, tostarp to izveidē, attiecībā uz viņu pašu dalībvalstīm;
- *Eurojust dalība un KIG finansēšana*: valsts pārstāvji vai viņu vietnieki vai palīgi tiek uzaicināti piedalīties jebkurā KIG, kurā ir iesaistīta viņu dalībvalsts un kurai tiek nodrošināts Kopienas finansējums.

1.2. *Eurojust* valsts pārstāvju dalība KIG

Eurojust var sniegt atbalstu KIG, pamatojoties uz tā vispārīgajiem pamatuzdevumiem un mērķiem. Tomēr saskaņā ar *Eurojust* lēmuma 9.f pantu *Eurojust* dalību lielākajā daļā gadījumu formalizē, lai nodrošinātu skaidrību attiecībā uz piemērojamo regulējumu.

Ziņas par valsts pārstāvju dalību galvenokārt iekļauj nevis pašā KIG nolīgumā, bet īpašā pielikumā, kurā tiek norādīts, vai katrā gadījumā tie darbojas *Eurojust* vārdā vai kā valstu kompetentās iestādes.

Kaut gan 9.f pantā atsauce nepārprotami ir uz valsts pārstāvju dalību KIG, kas izveidotas ES dalībvalstu starpā, tas neliedz valsts pārstāvjiem piedalīties KIG, kurās ir iesaistītas arī trešās valstis, ja tas ir atļauts saskaņā ar šo pārstāvju valsts tiesību aktiem.

1.3. Atbalsts, ko *Eurojust* sniedz KIG

- *Izveides fāze*

No pirmās saziņas brīža ar valstu iestādēm *Eurojust* valstu biroji regulāri palīdz potenciālām KIG pusēm novērtēt lietas piemērotību KIG izveidēm.

Nereti vajadzība izveidot KIG rodas koordinācijas sanāksmes gaitā (proti, sanāksmē starp attiecīgajām valstu iestādēm, ko organizē un finansē *Eurojust*, lai stimulētu un arī panāktu vienošanos par savstarpēju sadarbību un/vai koordināciju izmeklēšanā un kriminālvajāšanā). Šāda vajadzība var rasties:

- ņemot vērā saiknes, kas ir apzinātas starp notiekošām paralēlām procedūrām, vai
- ja apspriežu rezultātā tiek ierosinātas izmeklēšanas dalībvalstī(-s), kurā(-s) izmeklēšanas vēl nav sākušās (šādos gadījumos *Eurojust* var, piemēram, atvieglot pierādījumu pārsūtīšanu, tā dodot iespēju saņēmējai iestādei sākt procedūru).

Kolīdz ir panākta vienošanās pēc būtības izveidot KIG, *Eurojust* var sniegt palīdzību KIG nolīguma sastādīšanā un ar iesaistīto valstu biroju starpniecību – tā galveno klauzulu apspriešanā. Ja tas iepriekš nav apspriests, tad KIG nolīguma parakstīšana *Eurojust* paspārnē sniedz iespēju apspriest pirmos konkrētos pasākumus KIG sadarbībā.

- *Operatīvā fāze*

Operatīvajā fāzē *Eurojust* var konkrēti palīdzēt jebkādos praktiskos vai juridiskos jautājumos saistībā ar KIG darbību, piemēram, informācijas izpaušanu, pierādījumu pieņemamību, norikoto locekļu iesaisti, koordināciju KIG partneru starpā utt.

Operatīvajā fāzē *Eurojust* var izvērst sava koordinācijas centra darbību, kurš atvieglo informācijas apmaiņu reālā laikā kopīgo darbību laikā un jebkādu saistīto juridisko un praktisko jautājumu atrisināšanu.

Operatīvā atbalsta ietvaros *Eurojust* sniedz finansējumu KIG darbībām, tostarp atmaksā šādus izdevumus:

- transporta un uzturēšanās izdevumus (operatīvās sanāksmes, dalība izmeklēšanas pasākumos, ko veic ārpus izcelsmes valsts);
- mutiskās un rakstiskās tulkošanas izmaksas; un
- pierādījumu un/vai izņemto priekšmetu transportēšanas izmaksas.

Eurojust arī nodod KIG pagaidu lietošanā klēpj datorus ar drošu savienojumu, drošus mobilos tālruņus (sakarū izmaksas iekļautas), mobilos skenerus un drukas iekārtas.

Lai iegūtu plašāku informāciju, iepazīstieties ar [KIG finansēšanas ceļvedi](#), kas publicēts *Eurojust* tīmekļa vietnē.

- *KIG slēgšana un pēcpasākumi*

Eurojust var arī sniegt palīdzību saistībā ar jurisdikciju un saistītiem pasākumiem, ja tas nav paredzēts agrākā posmā. Tā var atvieglot KIG izvērtējumu, piedāvājot vietu un palīdzību izvērtējuma sanāksmju laikā vai nodrošinot videokonferences iespējas. KIG finansējumu var izmantot arī tam, lai finansētu izvērtējuma sanāksmes iesaistītajās valstīs.

2. Eiropols

2.1. Eiropola pamatuzdevumi un struktūra

Eiropola kompetencē ir organizētā noziedzība, terorisms un citas smagas noziedzības formas, kuras skar vienu vai vairākas dalībvalstis tā, ka šo noziedzīgo nodarījumu apmēra, nozīmes vai seku dēļ vajadzīga kopēja dalībvalstu pieeja.

Eiropols atbalsta dalībvalstu tiesībsardzības iestādes ar savām unikālajām informācijas un analītiskajām spējām un nodrošinot speciālās zināšanas, kas piemīt vairāk nekā 700 darbiniekiem, lai apzinātu un izsekotu Eiropas Savienības bīstamākos noziedzīgos un teroristu tīklus.

Dalībvalstis un Eiropola trešo valstu partneri uz Eiropola galveno mītni ir norīkojuši apmēram 150 sadarbības koordinātorus. Sadarbības koordinātori garantē ātru un efektīvu sadarbību, kuras pamatā ir personīgi kontakti un savstarpēja uzticība. Viņi aktīvi sadarbojas ar Eiropola personālu, atbalsta Eiropola darbinieku veikto analītisko darbu un sekmē stratēģiskās un operatīvās informācijas apmaiņu.

Sadarbības koordinātori piedalās operatīvajās sanāksmēs un koordinē/organizē kontrolētas piegādes un pārrobežu novērošanu saskaņā ar "24/7" dežūru sistēmu. Eiropola sadarbības koordinātoriem ir arī konsultatīva loma, un viņi sadarbojas ar saviem valsts ekspertiem, lai atbalstītu KIG izveidi.

Lai sekmētu sadarbību, Eiropols kopš 2010. gada finansē komandējumu izmaksas ekspertiem no dalībvalstu un trešo valstu kompetentajām iestādēm Eiropola operatīvo sanāksmju apmeklēšanai, kuru laikā var tikt apspriesta KIG piemērotība starptautiskas lietas risināšanā.

2.2. Juridiskais pamats - Eiropola dalība KIG

Eiropola darbinieki var piedalīties KIG kā atbalsta personāls. Atbilstīgi ierobežojumiem, kas noteikti to dalībvalstu tiesību aktos, kurās darbojas KIG, kā arī, ievērojot saskaņoto kārtību, Eiropola darbinieki var sniegt atbalstu visās darbībās un informācijas apmaiņā ar visiem KIG locekļiem. Eiropola darbinieki nepiedalās nekādos piespiedu pasākumos.

2.3. Eiropola operatīvais atbalsts KIG

Eiropola pievienotā vērtība KIG atbalstā nav vērojama tikai KIG sagatavošanas posmā; tā ir vienlīdz noderīga visās KIG fāzēs.

- *Izveides fāze*

Eiropola spējas ir īpaši piemērotas lietas novērtēšanai, jo pieejamos izlūkdatumus un informāciju par potenciālu KIG lietu var pārbaudīt Eiropola datubāzēs, tā palīdzot apzināt jaunas saiknes un ļaujot Eiropola analītiķiem sastādīt visaptverošu lietas ainu, nevis veicot novērtējumu tikai un vienīgi no valstu redzesleņķa.

Tāpēc Eiropols ļoti labi var:

- sniegt starptautisku ainu (ar informācijas apmaiņas un analīzes palīdzību);
- apzināt pienācīgu atbalstu (lai vēl vairāk uzlabotu izlūkdatu sniegto priekšstatu, izmantojot zinātību un zināšanas);
- sniegt ieguldījumu KIG nolīguma sastādīšanā un kārtības saskaņošanā, operatīvā rīcības plāna izstrādē un/vai diskusijas sekmēšanā par turpmākajām taktiskajām un tehniskajām darbībām izmeklēšanā.

- *Operatīvā fāze*

Pateicoties darbam ar dažādām sistēmām datu vākšanai un datu apstrādei un tam, ka tas izmitina dalībvalstu un visu trešo valstu un organizāciju, ar kurām Eiropols ir parakstījis sadarbības nolīgumu, sadarbības koordinātoru tīklu, Eiropola rīcībā ir iespējas nodrošināt:

- ātru piekļuvi relevantai informācijai, kas pieejama valstīs, kurās KIG nedarbojas;
- vieglāku informācijas apmaiņu dalībnieku / iesaistīto pušu starpā, izmantojot īpaši paredzētu drošu tīklu (*SIENA*);
- loģistikas, analītisku un tiesu ekspertīzes atbalstu.

Šīs operatīvās fāzes laikā Eiropols var palīdzēt ar jebkādiem praktiskiem un ar koordināciju saistītiem jautājumiem, kas izriet no KIG darbības un tās ietvaros notiekošās informācijas apmaiņas.

Šajā posmā Eiropols bieži piedāvā izmantot savu drošo operāciju centru, kas atrodas tā galvenajā mītnē, tādējādi dodot iespēju īstenot ātru reāllaika koordināciju starp visiem darbībā iesaistītajiem, kā arī nodrošina tiešu atbalstu uz vietas, piedāvājot KIG likt lietā virkni tehnisku rīku.

Eiropols pēc pieprasījuma nodrošina analītiķus un speciālistus uz vietas, lai atbalstītu dalībvalstīs un trešās valstīs jau uzsāktas izmeklēšanas un operācijas, tostarp attālinātu piekļuvi Eiropola drošajam tīklam ārpus organizācijas telpām (mobilais birojs, tiesu ekspertīzes rīku komplekts utt.).

Eiropola visbiežāk sagatavotie analītiskie produkti ir savstarpējas atbilstības ziņojumi (*CMR*), operatīvās analīzes ziņojumi (*OAR*) un tehniskās analīzes ziņojumi.

- *KIG slēgšana un pēcpasākumi*

Noslēdzoties starptautiskai izmeklēšanai vai KIG, Eiropols piedāvā savas telpas un aprīkojumu, palīdzot ar izvērtējumu, daloties labākajā praksē un izstrādājot gūtās pieredzes apkopojumu turpmākām lietām.

Iesaistīto dalībvalstu darbības var vēlreiz tikt finansētas operatīvās sanāksmes gaitā, jo īpaši, lai atbalstītu KIG rezultātā ierosinātās jaunās izmeklēšanas.

3. EIROPAS BIROJS KRĀPŠANAS APKAROŠANAI (*OLAF*)

3.1. Pamatuzdevumi un pilnvarojums

Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) ir trīs pamatuzdevumi:

- tas aizsargā Eiropas Savienības finanšu intereses, izmeklējot krāpšanu, korupciju un jebkādas citas nelikumīgas darbības;
- tas atklāj un izmeklē nopietnus jautājumus, kas saistīti ar ES iestāžu, struktūru, biroju vai aģentūru darbinieku darba pienākumu izpildi, kuru rezultāts varētu būt disciplināras vai kriminālas procedūras; un
- tas atbalsta ES iestādes, struktūras, birojus vai aģentūras, jo īpaši Eiropas Komisiju, pret krāpšanu vērstu tiesību aktu un politikas izstrādē un īstenošanā.

OLAF ir autonomija budžeta un administratīvajā jomā, lai tā darbību padarītu neatkarīgu.

OLAF saņem arvien lielāku informācijas apjomu par iespējamu krāpšanu un pārkāpumiem no dažādiem avotiem. Vairumā gadījumu šī informācija ir rezultāts pārbaudēm, ko veic atbildīgie par ES līdzekļu pārvaldību ES iestādēs, struktūrās, birojos vai aģentūrās, vai arī dalībvalstīs.

Ziņojumi par aizdomām, ko *OLAF* saņem, tiek pakļauti sākotnējam novērtējumam, lai konstatētu, vai aizdomu gadījums ir *OLAF* kompetencē un vai tas atbilst kritērijiem, lai uzsāktu izmeklēšanu.

OLAF krāpšanas izmeklēšanas lietu var sākt saskaņā ar vienu no turpmāk minētajām kategorijām.

Iekšēja izmeklēšana. Iekšējas izmeklēšanas ir administratīvas izmeklēšanas ES iestādēs un struktūrās nolūkā atklāt krāpšanu, korupciju un jebkādas citas nelikumīgas darbības, kas ietekmē Eiropas Kopienu finanšu intereses, tostarp nopietnus jautājumus, kas saistīti ar profesionālo pienākumu izpildi.

Ārēja izmeklēšana. Ārējas izmeklēšanas ir administratīvas izmeklēšanas ārpus ES iestādēm un struktūrām nolūkā atklāt krāpšanu vai citādu neatbilstīgu rīcību, ko īsteno fiziskas vai juridiskas personas.

Koordinācijas lietas. *OLAF* dod ieguldījumu izmeklēšanās, ko veic valstu iestādes vai citas Kopienas struktūrvienības, atvieglojot informācijas un kontaktinformācijas vākšanu un apmaiņu.

3.2. Juridiskais pamats *OLAF* dalībai KIG

OLAF darbinieki kā atbalsta personāls var piedalīties KIG, kas izveidotas *OLAF* kompetencē ietilpstošās noziedzības jomās. *OLAF* darbinieki, ievērojot *OLAF* tiesību aktos²² paredzētos ierobežojumus, var sniegt palīdzību visās darbībās un informācijas apmaiņā ar visiem KIG locekļiem.

OLAF dalība KIG tiek izklāstīta vienošanās dokumentā, ko paraksta *OLAF* ģenerāldirektors un KIG iesaistīto dalībvalstu kompetentās iestādes. Vienošanās ir jāparaksta kā pielikums KIG nolīgumam.

OLAF darbinieki, kas ir iesaistīti KIG, var palīdzēt pierādījumu vākšanā un sniegt speciālās zināšanas grupas locekļiem saskaņā ar *OLAF* tiesību aktiem un ievērojot tās dalībvalsts tiesību aktus, kurā grupa darbojas.

OLAF var sniegt visu vajadzīgo palīdzību un zinātību, kas vajadzīga, lai realizētu grupas vadītāja(-u) apzinātos KIG mērķus un nolūku. Cita starpā tas var ietvert administratīva, dokumentāla un loģistiska atbalsta, stratēģiska, tehniska un tiesu ekspertīzes atbalsta un taktiskas un operatīvas zināšanas un konsultāciju sniegšanu KIG locekļiem saskaņā ar grupas vadītāja(-u) prasībām.

OLAF darbinieki neveic nekādus piespiedu pasākumus. Tomēr iesaistītie *OLAF* darbinieki grupas vadītāja(-u) vadībā var būt klāt operatīvās KIG darbībās, lai sniegtu tūlītēju padomu un palīdzību grupas locekļiem, kuri izpilda piespiedu pasākumus, ar nosacījumu, ka valstī, kurā grupa darbojas, tam nav noteikti juridiski ierobežojumi.

²² Izveidots ar Komisijas Lēmumu 1999/352/EK, EOTK, Euratom (1999. gada 28. aprīlis), ar ko izveido Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Lēmumu (ES) 2015/512 (2015. gada 25. marts), pilnvarojums noteikts ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), un Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību (turpmāk "*OLAF* tiesību akti").

Dalībvalsts, kurā norisinās izmeklēšanas darbības, ir atbildīga par uzdevumu izpildei vajadzīgā tehniskā aprīkojuma nodrošināšanu (biroja telpas, izmitināšana, telesakari u. c.) un sedz radušās izmaksas. Attiecīgās dalībvalstis nodrošina arī biroja, sakaru un citas tehniskas iekārtas, kas vajadzīgas (šifrētai) datu apmaiņai. Šīs izmaksas sedz dalībvalstis.

OLAF sedz izmaksas, kas radušās no *OLAF* darbinieku dalības KIG.

3.3. *OLAF* atbalsts kopējām izmeklēšanas grupām

- *Operatīvā fāze*

OLAF darbinieki kā atbalsta personāls var piedalīties kopējā izmeklēšanas grupā *OLAF* administratīvas izmeklēšanas ietvaros, kas var būt šāda:

Iekšēja izmeklēšana

OLAF veic administratīvas izmeklēšanas iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās saskaņā ar nosacījumiem, kas izklāstīti *OLAF* Regulā (ES, Euratom) Nr. 883/2013 un lēmumos, ko pieņēmušas attiecīgās ES iestādes, struktūras, biroji vai aģentūras. *OLAF* darbiniekiem ir tiesības veikt telpu pārbaudi, un viņiem ir piekļuve visai būtiskajai informācijai, tostarp informācijai iestāžu, struktūru, biroju un aģentūru datubāzēs. Turklāt *OLAF* var kopēt visus relevantos dokumentus un veikt digitālās kriminālistikas analīzi.

Ārēja izmeklēšana

Lai aizsargātu Eiropas Savienības finanšu intereses, *OLAF* īsteno pilnvaras, kas piešķirtas ar Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013 un Regulu (Euratom, EK) Nr. 2185/96, lai veiktu pārbaudes uz vietas un inspekcijas dalībvalstīs un – saskaņā ar spēkā esošiem sadarbības un savstarpējās palīdzības nolīgumiem un citiem juridiskiem instrumentiem – trešās valstīs un starptautisku organizāciju telpās. Attiecīgās dalībvalstis saskaņā ar Regulu Nr. 2185/96 nodrošina, ka *OLAF* darbinieki ar tādiem pašiem noteikumiem kā dalībvalsts kompetentās iestādes un ievērojot valsts tiesību aktus var piekļūt visai informācijai un dokumentiem, kas saistīti ar izmeklējamu lietu un kas izrādās nepieciešami, lai pārbaudes uz vietas un inspekcijas varētu veikt efektīvi un iedarbīgi. *OLAF* darbinieki var īstenot izmeklēšanas misijas trešās valstīs, ja krāpšanas, korupcijas vai citu nelikumīgu darbību esības konstatēšanai nepieciešamie pierādījumi nav pieejami dalībvalstīs. Misija trešā valstī būtu veicama ar attiecīgās trešās valsts kompetento iestāžu piekrišanu un, tām sadarbojoties, un tā var būt saistīta ar krāpšanu, korupciju vai citām nelikumīgām darbībām šādās jomās:

muita,
tradicionālie pašu resursi,
ES fondu līdzekļu tērēšana,
ES fondu līdzekļu tērēšana ar starptautisku organizāciju vai finanšu iestāžu starpniecību vai tādu līdzekļu tērēšana, ko pārvalda ES iestāde, struktūra, birojs vai aģentūra.

Lai veiktu savu uzdevumu – koordinēt cīņu pret krāpšanu ES līmenī –, *OLAF* cieši sadarbojas ar līdzīga profila struktūrām, tostarp policiju, muitu un tiesu struktūrām, kā Eiropas Savienībā, tā arī ārpus tās robežām, lai nodrošinātu ātru informācijas apmaiņu un raitus pēcpasākumus, izmantojot krāpšanas apkarošanas koordinācijas dienestu (*AFCOS*) tīklu.

Turklāt *OLAF* var nodrošināt zinātību par jomu, kurā norisinās izmeklēšana, un par normatīvajiem aktiem, kas ir piemērojami dalībvalstīs.

- *KIG slēgšana un pēcpasākumi*

Pēc tam, kad ir pabeigtas visas izmeklēšanas darbības, sagatavo gala ziņojumu, un tajā būtu jāiekļauj visi konstatējumi un secinājumi, kas gūti visā izmeklēšanas un koordinācijas lietas gaitā. Gala ziņojumā izklāsta arī veiktās darbības, lai nodrošinātu procesuālo garantiju (tostarp par datu aizsardzību) un attiecīgo personu tiesību ievērošanu, un tajā sīki atspoguļo visus izteikumus, ko paudusi attiecīgā persona saistībā ar faktiem par šo personu.

Ziņojumam pievieno ģenerāldirektora ieteikumus attiecībā uz to, vai būtu vai nebūtu jāveic kādas darbības. Piemērotos gadījumos minētajos ieteikumos norāda jebkādus disciplinārus, administratīvus, finanšu un/vai tiesvedības pasākumus, kas būtu jāveic attiecīgajai ES iestādei, struktūrai, birojam vai aģentūrai un attiecīgo dalībvalstu kompetentajām iestādēm, un dara zināmas aptuvenās atgūstamās summas, kā arī konstatēto faktu provizorisku juridisko klasifikāciju.

Sagatavojot šādus ziņojumus un ieteikumus, *OLAF* izmeklētāji ņem vērā attiecīgās dalībvalsts tiesību aktus. Šādi sagatavoti ziņojumi ir atzīstami par pieņemamu pierādījumu administratīvās lietās vai tiesvedībā tajā dalībvalstī, kurā šo ziņojumu izmantošana ir vajadzīga, tieši tāpat un ar tādiem pašiem nosacījumiem kā administratīvie ziņojumi, kurus sagatavojuši valsts administratīvie inspektori. Šo ziņojumu vērtēšanā izmanto tos pašus noteikumus, ko piemēro valsts administratīvo inspektoru sagatavotiem administratīviem ziņojumiem, un tiem ir tāds pats pierādījuma spēks.

III pielikums - Paraugnolīgums par kopējas izmeklēšanas grupas izveidi ([OV C 18, 19.1.2017., 1.-9. lpp.](#))

Saskaņā ar:

[Lūgums norādīt piemērojamos juridiskos pamatus, kurus var izvēlēties no – bet ne tikai – šādiem instrumentiem:

- 13. pants 2000. gada 29. maija Konvencijā par Eiropas Savienības dalībvalstu savstarpēju palīdzību krimināllietās ¹,
- Padomes 2002. gada 13. jūnija Pamatlēmums par kopējām izmeklēšanas grupām ²,
- 1. pants 2003. gada 29. decembra Nolīgumā starp Eiropas Savienību un Islandes Republiku un Norvēģijas Karalisti par to, kā piemērot dažus 2000. gada 29. maija Konvencijas par Eiropas Savienības dalībvalstu savstarpēju palīdzību krimināllietās un tās 2001. gada protokola noteikumus ³,
- 5. pants Nolīgumā par savstarpējo juridisko palīdzību starp Eiropas Savienību un Amerikas Savienotajām Valstīm ⁴,
- 20. pants 1959. gada 20. aprīļa Eiropas Konvencijas par savstarpējo palīdzību krimināllietās Otrajā papildprotokolā ⁵,
- 9. panta 1. punkta c) apakšpunkts Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijā pret narkotisko un psihotropo vielu nelegālu apriti (1988) ⁶,
- 19. pants Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijā pret transnacionālo organizēto noziedzību (2000) ⁷,
- 49. pants Apvienoto Nāciju Organizācijas Pretkorupcijas konvencijā (2003) ⁸,
- 27. pants Konvencijā par policijas sadarbību Dienvidaustrumeiropā (2006) ⁹.]

¹ OV C 197, 12.7.2000., 3. lpp.

² OV L 162, 20.6.2002., 1. lpp.

³ OV L 26, 29.1.2004., 3. lpp.

⁴ OV L 181, 19.7.2003., 34. lpp.

⁵ ETS Nr. 182.

⁶ ANO, *Līgumu krājums*, 1582. sējums, 95. lpp.

⁷ ANO, *Līgumu krājums*, 2225. sējums, 209. lpp.; dok. A/RES/55/25.

⁸ ANO, *Līgumu krājums*, 2349. sējums, 41. lpp.; dok. A/58/422.

⁹ Reģistrācija Apvienoto Nāciju Organizācijas Sekretariātā: Albānija, 2009. gada 3. jūnijs, Nr. 46240.

1. Nolīguma puses

Turpmāk norādītās puses ir noslēgušas nolīgumu par kopējas izmeklēšanas grupas (turpmāk – “KIG”) izveidi:

1. [Ievietot pirmā valsts kompetentā dienesta/iestādes, Nolīguma puses, nosaukumu]

un

2. [Ievietot otrā valsts kompetentā dienesta/iestādes, Nolīguma puses, nosaukumu]

Šā nolīguma puses, savstarpēji vienojoties, var nolemt uzaicināt citu valstu dienestus vai iestādes kļūt par šā nolīguma pusēm.

2. KIG mērķis

Šajā nolīgumā KIG izveide paredzēta šādam mērķim:

[Lūgums sniegt KIG konkrētā mērķa aprakstu.

Šis apraksts var ietvert iesaistītajās valstīs izmeklētā(-o) nozieguma(-u) apstākļus (datums, vieta un raksturs) un, attiecīgā gadījumā, atsauci uz valstī notiekošajām procedūrām. Ar konkrētām lietām saistīti personas dati minami pēc iespējas mazāk.

Šajā iedaļā būtu arī īsi jāapraksta KIG mērķi (tostarp, piemēram, pierādījumu vākšana, aizdomās turēto personu koordinēta aizturēšana, aktīvu iesaldēšana ...). Šajā sakarā pusēm būtu jāapsver iespēja kā vienu no KIG mērķiem iekļaut finanšu izmeklēšanas ierosināšanu un pabeigšanu ¹⁰.]

¹⁰ Pusēm šajā sakarā būtu jāņem vērā Padomes secinājumi un rīcības plāns par turpmāko rīcību finanšu izmeklēšanas jomā (Padomes dokuments 10125/16 + COR 1).

3. Laikposms, uz kuru attiecas šis nolīgums

Puses vienojas, ka KIG darbosies [lūgums norādīt konkrēto ilgumu], sākot no šā nolīguma spēkā stāšanās datuma.

Šis nolīgums stājas spēkā, kad to ir parakstījuši pēdējā KIG puse. Šo termiņu, savstarpēji vienojoties, var pagarināt.

4. Valstis, kurās KIG darbosies

KIG darbosies valstīs, kas ir šā nolīguma puses.

Grupa veic savas operācijas saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, kurā tā attiecīgajā brīdī darbojas.

5. KIG vadītājs(-i)

Grupas vadītāji ir pārstāvji no kompetentajām iestādēm, kas piedalās kriminālizmeklēšanā, no valstīm, kurās grupa attiecīgajā brīdī darbojas, kuru vadībā KIG locekļi veic savus uzdevumus.

Puses ir izraudzījušās šādas personas, kas rīkosies kā KIG vadītāji:

Vārds, uzvārds	Amats / dienesta pakāpe	Iestāde/dienests	Valsts

Gadījumā, ja kāda no iepriekš minētajām personām nespēj veikt savus pienākumus, bez kavēšanās iecel aizvietotāju. Visām attiecīgajām pusēm sniedz rakstisku paziņojumu par šādu aizvietotāju, un to pievieno šā nolīguma pielikumā.

6. KIG locekļi

Papildus 5. punktā minētajām personām puses atsevišķā šā nolīguma pielikumā sniedz sarakstu ar KIG locekļiem ¹¹.

Gadījumā, ja kāds no KIG locekļiem nespēj veikt savus pienākumus, ar kompetentā KIG vadītāja sūtītu rakstisku paziņojumu bez kavēšanās iecel aizvietotāju.

7. KIG dalībnieki

KIG puses vienojas KIG kā dalībniekus iesaistīt [ievietot, piemēram, Eurojust, Eiropols, OLAF...]. [Ievietot nosaukumu] dalības kārtība jānosaka attiecīgajā šā nolīguma pielikumā.

¹¹ Ja vajadzīgs, KIG var būt iekļauti valstu līdzekļu atgūšanas speciālisti.

8. Informācijas un pierādījumu vākšana

KIG vadītāji var vienoties par konkrētām procedūrām, kas jāievēro, kad KIG valstīs, kurās tā darbojas, vāc informāciju un pierādījumus.

Puses uztic KIG vadītājiem uzdevumu sniegt konsultācijas par pierādījumu iegūšanu.

9. Piekļuve informācijai un pierādījumiem

KIG vadītāji nosaka procesus un procedūras, kas jāievēro, kad tās savā starpā dalās ar informāciju un pierādījumiem, kuri saistībā ar KIG iegūti katrā dalībvalstī.

[Turklāt puses var vienoties par klauzulu ar konkrētākiem noteikumiem par piekļuvi informācijai un pierādījumiem un par to apstrādi un izmantošanu. Šāda klauzula jo īpaši varētu būt vietā tad, ja KIG pamats nav ne ES konvencija, ne Pamatlēmums (kuros šajā sakarā jau ir konkrēti noteikumi – sk. Konvencijas 13. panta 10. punktu).]

10. Apmaiņa ar informāciju un pierādījumiem, kas iegūti pirms KIG

Saskaņā ar šo nolīgumu puses var apmainīties ar informāciju un pierādījumiem, kas jau pieejami šā nolīguma spēkā stāšanās brīdī un kas ir svarīgi šajā nolīgumā aprakstītajai izmeklēšanai.

11. Informācija un pierādījumi, kas iegūti no valstīm, kuras nepiedalās KIG

Gadījumā, ja rodas nepieciešamība sūtīt savstarpējās tiesiskās palīdzības lūgumu valstij, kas nepiedalās KIG, lūgumu nosūtījusī valsts apsver iespēju lūgt, lai lūgumu saņēmusī valsts piekrīt dalīties ar otru KIG pusi/pārējām KIG pusēm ar informāciju vai pierādījumiem, kas iegūti lūguma izpildes rezultātā.

12. Konkrēta kārtība norīkotajiem locekļiem

[Ja tas ir vietā, puses šajā punktā var vienoties par konkrētiem nosacījumiem, pēc kuriem norīkotie locekļi var:

- veikt izmeklēšanu – tostarp jo īpaši piespiedu pasākumus – operācijas norises valstī (ja tas ir vietā, šeit var atsaukties uz valsts tiesību aktiem vai arī tos pievienot šā nolīguma pielikumā),*
- lūgt, lai norīkojuma valstī tiek veikti pasākumi,*
- dalīties ar grupas savākto informāciju,*
- nēsāt/lietot ieročus.]*

13. Nolīguma grozījumi

Ar Pušu savstarpēju piekrišanu šo nolīgumu var grozīt. Ja vien šajā nolīgumā nav teikts citādi, grozījumus var izdarīt jebkādā rakstiskā formā, par kuru vienojušās puses ¹².

14. Konsultēšanās un koordinēšana

Puses nodrošina, ka tās viena ar otru konsultējas, kad vien tas vajadzīgs grupas darbību koordinēšanai, tostarp, bet ne tikai par:

- panāktā progresa un grupas darbības pārskatīšanu,
- izmeklētāju darba grafiku un metodi,
- labāko veidu, kādā sākt iespējamu tiesvedību, piemērotu tiesvedības vietu un konfiskāciju.

15. Komunikācija ar medijiem

Ja ir paredzēta komunikācija ar medijiem, puses vienojas par tās grafiku un saturu un dalībnieki to ievēro.

16. Novērtēšana

Puses var apsvērt iespēju izvērtēt KIG darba rezultātus, izmantoto paraugpraksi un gūto pieredzi. Izvērtēšanas veikšanai var rīkot atsevišķu sanākumi.

[Šajā sakarā puses var izmantot īpašo [KIG izvērtēšanas veidlapu](#), ko izveidojis ES KIG ekspertu tīkls. Izvērtēšanas sanākumam var prasīt ES finansējumu.]

17. Īpaši noteikumi

[Lūgums attiecīgā gadījumā aizpildīt. Turpmākie apakšpunkti paredzēti tam, lai izceltu iespējamās jomas, kuras var īpaši aprakstīt.]

17.1. Noteikumi par ziņu izpaušanu

[Puses var vēlēties šeit precizēt valsts noteikumus, kas piemērojami ziņu sniegšanai aizstāvības pusei, un/vai pielikumā pievienot to eksemplāru vai kopsavilkumu.]

¹² Formulējumu paraugus var atrast 2. un 3. papildinājumā.

17.2. Līdzekļu pārvaldība/līdzekļu atgūšanas kārtība

17.3. Atbildība

[Puses varētu vēlēties regulēt šo aspektu, jo īpaši tad, ja KIG pamats nav ne ES konvencija, ne Pamatlēmums (kuros šajā sakarā jau ir konkrēti noteikumi – sk. Konvencijas 15. un 16. pantu).]

18. Organizatoriskie jautājumi

[Lūgums attiecīgā gadījumā aizpildīt. Turpmākie apakšpunkti paredzēti tam, lai izceltu iespējamās jomas, ko var īpaši aprakstīt.]

18.1. Telpas un aprīkojums (biroja telpas, transportlīdzekļi, cits tehniskais aprīkojums)

18.2. Izmaksas/izdevumi/apdrošināšana

18.3. Finansiālais atbalsts kopējām izmeklēšanas grupām

[Šajā punktā puses var vienoties par konkrētu kārtību tam, kā grupā tiek sadalītas lomas un atbildība par pieteikumu iesniegšanu ES finansējumam.]

18.4. Saziņas valoda

[Parakstīšanas vieta], [datums]

[Visu pušu paraksti]

I papildinājums

PARAUGNOLĪGUMAM PAR KOPĒJAS IZMEKLĒŠANAS GRUPAS IZVEIDI

KIG dalībnieki

Vienošanās ar Eiropolu/*Eurojust*/Komisiju (*OLAF*), struktūrām, kas kompetentas saskaņā ar noteikumiem, kuri pieņemti ar Līgumiem, un citām starptautiskām struktūrām.

1. KIG dalībnieki

Šādas personas piedalīsies KIG:

Vārds, uzvārds	Amats / dienesta pakāpe	Organizācija

[Ievietot dalībvalsts nosaukumu] ir nolēmusi, ka kopējā izmeklēšanas grupā *Eurojust* vārdā/kā kompetentā valsts iestāde piedalīsies tās *Eurojust* valsts loceklis ¹.

Gadījumā, ja kāda no iepriekš minētajām personām nespēj veikt savus pienākumus, tiks iecelts aizvietotājs. Visām attiecīgajām pusēm sniedz rakstisku paziņojumu par šādu aizvietotāju, un to pievieno šā nolīguma pielikumā.

2. Īpaši noteikumi

Iepriekš minēto personu dalība ir pakļauta šādiem nosacījumiem un paredzēta tikai šādiem mērķiem:

2.1. *Pirmais nolīguma dalībnieks*

- 2.1.1. Dalības nolūks
- 2.1.2. Piešķirtās tiesības (ja ir)
- 2.1.3. Noteikumi par izmaksām
- 2.1.4. Dalības nolūks un apjoms

¹ Lūgums nevajadzīgo nosvītrot.

2.2. *Otrais nolīguma dalībnieks (attiecīgā gadījumā)*

2.2.1. ...

3. Dalības nosacījumi Eiropola personālam

- 3.1. Eiropola personāls, kas piedalās kopējā izmeklēšanas grupā, palīdz visiem grupas locekļiem un sniedz kopējai izmeklēšanai visu Eiropola atbalsta pakalpojumu klāstu, kā paredzēts Eiropola regulā un saskaņā ar minēto regulu. Tie nepiemēro nekādus piespiedu līdzekļus. Tomēr iesaistītais Eiropola personāls, ja tam to uzdod un grupas vadītāja(-u) vadībā, var būt klāt kopējās izmeklēšanas grupas operatīvajās darbībās, lai uz vietas konsultētu un palīdzētu grupas locekļiem, kuri izpilda piespiedu pasākumus, ja valstī, kurā grupa darbojas, tam nav tiesisku ierobežojumu.
- 3.2. Eiropola personālam, kamēr tas piedalās KIG, nepiemēro Protokola par privilēģijām un imunitāti Eiropas Savienībā 11. panta a) punktu ². KIG operāciju laikā Eiropola personāls par tā izdarītajiem vai pret to izdarītajiem nodarījumiem ir pakļauts operācijas norises dalībvalsts tiesību aktiem, kas piemērojami personām, kuras veic līdzīgas funkcijas.
- 3.3. Eiropola personāls var nepastarpināti sazināties ar KIG locekļiem un sniegt visiem KIG locekļiem visu nepieciešamo informāciju saskaņā ar Eiropola regulu.

² Protokols par privilēģijām un imunitāti Eiropas Savienībā (konsolidētā versija) ([OV C.326.26.10.2012., 266. lpp.](#)).

II papildinājums

PARAUGNOLĪGUMAM PAR KOPĒJAS IZMEKLĒŠANAS GRUPAS IZVEIDI

Vienošanās pagarināt kopējas izmeklēšanas grupas darbības termiņu

Puses ir vienojušās pagarināt darbības termiņu kopējai izmeklēšanas grupai (turpmāk "KIG"), ko izveidoja ar **[ievietot datumu]** nolīgumu, kurš parakstīts **[ievietot parakstīšanas vietu]** un kura kopija ir pievienota.

Puses uzskata, ka KIG darbība būtu jāturpina arī pēc laikposma, uz kuru tā izveidota **[ievietot datumu, kurā beidzas minētais laikposms]**, jo vēl nav sasniegts mērķis, kas noteikts **[ievietot šeit pantu par KIG mērķi]** pantā.

Visas puses ir rūpīgi izskatījušas apstākļus, kuru dēļ ir jāpagarina KIG darbības termiņš. Tiek uzskatīts, ka termiņa pagarināšana ir nepieciešama, lai sasniegtu mērķi, kuram KIG izveidota.

Tādēļ KIG savu darbību turpinās vēl papildu **[lūgums ievietot konkrētu ilgumu]** no šā nolīguma spēkā stāšanās datuma. Šo laikposmu puses var no jauna pagarināt, savstarpēji vienojoties.

Datums/paraksts

III papildinājums

PARAUGNOLĪGUMAM PAR KOPĒJAS IZMEKLĒŠANAS GRUPAS IZVEIDI

Puses ir vienojušās grozīt [*ievietot datumu*] rakstisko nolīgumu par kopējas izmeklēšanas grupas (turpmāk "KIG") izveidi, kurš parakstīts [*ievietot vietu*] un kura kopija ir pievienota.

Parakstītāji ir vienojušies, ka turpmāk minētajos pantos izdara šādus grozījumus:

1. (Grozījums ...)
2. (Grozījums ...)

Visas puses ir rūpīgi izskatījušas apstākļus, kuru dēļ KIG nolīgums ir jāgroza. Tiek uzskatīts, ka grozījums(-i) KIG nolīgumā ir nepieciešams(-i), lai sasniegtu mērķi, kuram KIG izveidota.

Datums/paraksts

IV pielikums - Operatīvo darbību plānošanas un koordinēšanas kontrolsaraksts

1. Vispārīgi jautājumi

Lai KIG varētu darboties efektīvi, KIG partneri varētu būt ieinteresēti vienoties (ja tas jau nav iekļauts pašā KIG nolīgumā) par praktisko kārtību attiecībā uz *inter alia* šādiem jautājumiem:

izmeklēšanas mērķi (gan īstermiņa, gan vidēja termiņa);

informācijas un pierādījumu apmaiņa – saziņas kanāli un biežums, proti, ar Eiropola starpniecību pieejamā tīkla *SIENA* izmantošana, kas ir drošs līdzeklis personas vai sensitīvas informācijas paziņošanai, vai ar *Eurojust* aprīkojumu pieejamā drošā e-pasta izmantošana;

izmeklēšanas pasākumu koordinācija – operatīvo brīfingu biežums un kārtība (personiski vai ar videosavienojumu);

norīkoto locekļu loma – norīkojuma laiks un ilgums; iespējamie uzdevumi darbības valstī;

administrācija un loģistika – darba valoda, aprīkojums (birojs, izmitināšana, transportlīdzekļi, IT aprīkojums u. c.), resursi, personāls;

informācijas izpaušanas un pieņemamības prasības – attiecīgo iekšzemes noteikumu precizējums un tādu konkrētu prasību apzināšana, kas var būt relevantas, ņemot vērā KIG darbību;

finanšu atbalsts – uzdevumi un atbildība, lai iesniegtu finansējuma pieteikumus un atmaksas pieprasījumus;

kriminālvajāšanas stratēģijas – pasākumi saistībā ar jurisdikciju, tostarp iespējamā tiesvedības nodošana.

2. Ar konkrētiem noziedzīgiem nodarījumiem saistīti jautājumi

KIG partneri arī varētu būt ieinteresēti apsvērt šādus papildu pasākumus attiecībā uz turpmāk uzskaitītajiem nodarījumiem:

cilvēku tirdzniecība – īpaši pasākumi cietušo atbalstam;

narkotiku tirdzniecība – rīcība ar paraugiem un to turpmāka tiesu ekspertīze, tostarp izdevumu segšana;

euro viltošana – sadarbība ar Eiropas Centrālo banku un/vai nacionālajām bankām, arī ar Eiropola Naudas viltošanas grupu;

noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija un līdzekļu atgūšana – sadarbības koordinēšana ar trešām valstīm; konkrēti pasākumi, lai pievērstos izmeklēšanu finansiālajai dimensijai, pasākumi KIG partneru starpā (un – attiecīgā gadījumā – ar KIG neiesaistītām valstīm) saistībā ar aktīvu izsekošanu, iesaldēšanu, konfiskāciju, pārvaldību un sadali, tostarp nepieciešamība pēc steidzamiem pasākumiem, lai nepieļautu līdzekļu izšķērdēšanu, esošo tīklu izmantošana (piemēram, *CARIN* un citi reģionāli līdzekļu atgūšanas tīkli);

viltošana – privātu pušu iesaistes noteikumi; finanšu izmeklēšanas ierosināšana un koordinācija;

noziedzīgi nodarījumi pret īpašumu – izņemto priekšmetu glabāšana, tostarp glabāšanas izmaksu sadale;

kibernozieģumi – privātu pušu iesaistes noteikumi; trešo valstu iesaiste.

Ja ir nepieciešams precizēt dažādu nodarījumu veidu konkrētus aspektus, var vērsties pie Eiropola ekspertiem un analītiķiem un *Eurojust* valstu birojos un risinājumi var tikt rasti operatīvajās/koordinācijas sanāksmēs (skatīt II pielikumu).